

Utdanningsforbundets samarbeidsprosjekter med andre lærerfagforeninger

Faktaark 2024:1
www.utoanningsforbundet.no

Utdanningsforbundet søker gjennomslag for sin politikk gjennom målrettet arbeid både nasjonalt og internasjonalt. Utdanningsforbundets mål er at alle, både i og utenfor Norge, skal få oppfylt sin menneskerettighet til god utdanning og at lærerfagforeninger skal sikre gode lønns- og arbeidsforhold for sine medlemmer (Utdanningsforbundet, 2020).

Dette faktaarket omhandler Utdanningsforbundets samarbeidsprosjekter i Europa, Latin-Amerika, Afrika og Asia.

Bakgrunn for samarbeidsprosjektene

Utdanningsforbundet jobber for at den representative lærerstemmen, organisert gjennom fagforeningene, må fremmes og anerkjennes både nasjonalt og globalt. Gjennom samarbeidsprosjektene med lærerfagforeninger i andre land bidrar Utdanningsforbundet til dette. Hovedmålet med samarbeidsprosjektene er å bidra til demokratiske, uavhengige, selvstendige og bærekraftige organisasjoner (Utdanningsforbundet, 2020).

Samarbeidet tar sikte på å utvikle fagforeningenes evne til å finne løsninger i samarbeid med myndigheter, arbeidsgivere og andre samarbeidspartnere. Samarbeidsområdene inkluderer blant annet informasjonsarbeid, finansiering, medlemsnærhet og forhandlingsvirksomhet. Disse kjerneområdene blir videreutviklet gjennom eksempelvis tillitsvalgtskolering, politisk påvirkningsarbeid og likestillingsarbeid.

Alt dette er langsiktig arbeid som må forankres i de enkelte lærefagforeningenes egne prioriteringer og kontekst.

Samarbeidene bygger på fagbevegelsens grunnidé om at arbeidstagere er sterkere sammen. Fagbevegelsen er solidarisk og har historisk sett organisert seg på tvers av landegrenser for å bekjempe felles utfordringer og fremme arbeideres rettigheter. Fagbevegelsen er under press i Europa og resten av verden (ITUC 2023). Press på faglige rettigheter, lavere organisasjonsgrad og endrede ansettelsesforhold har ført til en nedgang i antall fagorganiserte verden over. I en globalisert verden er Utdanningsforbundet tjent med en sterk lærerprofesjon og et organisert arbeidsliv.

Samarbeidsformer

Utdanningsforbundet jobber sammen med Education International (EI) – den globale hovedsammenslutningen for lærerfagforeninger – og lærerfagforeninger som er medlemmer av EI. Dette betyr at alle involverte parter forholder seg til den samme overordnede politikken og samme grunnlagsdokumenter. EI har fem regionale kontorer, i Afrika, Europa, Latin-Amerika, Nord-Amerika og Karibia. Utdanningsforbundet samarbeider med de regionkontorene som hver respektiv samarbeidspartner hører til.

Konsortium: Flere av samarbeidene er innrettet som såkalt konsortium. Det vil si at flere lærerfagforeninger samarbeider om å støtte én eller flere andre lærerfagforeninger. Dette

innebærer at organisasjonen(ene) som blir støttet forholder seg til én partner samt at konsortiene fungerer som et faglig fellesskap.

Nettverk: Utdanningsforbundet støtter også flere nettverk. Nettverk danner grunnlag for diskusjoner, for å kunne lære av hverandre og for å utvikle nye strategier og politikk. Nettverksmodellen bidrar også til at organisasjonene knytter kontakter på tvers av landegrenser og at regionale strukturer styrkes. Alt samarbeid i Latin-Amerika er organisert som nettverksarbeid.

FORANKRING

I «Vi utdanner Norge» (Utdanningsforbundet, 2024) heter det at Utdanningsforbundet er en sterk og solidarisk fagforening som står for faglig og profesjonell styrke, og at vi som medlem av Education International er solidariske med fagforeningskolleger i andre land og bidrar til å styrke den globale fagbevegelsen. Utdanningsforbundet har også vedtatt ni prinsipper for arbeid internasjonalt (Utdanningsforbundet 2021), hvorav det ene er at Utdanningsforbundets arbeid internasjonalt skal forankres i vedtak fra Utdanningsforbundets landsmøte og Education Internationals kongresser.

Education International understreker også hvor viktig internasjonalt samarbeid og solidaritet er:

Solidarity constitutes one of the main principles of the trade union movement. The relations and interactions inherent within the trade union movement are recognised as one of the most powerful precursors to social justice. (Education International, 2011).

De konkrete samarbeidene

Europa:

ALBANIA: Samarbeid med Utdanningsforbundet, EI Europa (ETUCE) og lærerfagforeningene SPASH-ITUEA¹ og FSASH². Arbeidet omhandler styrket likestilling i organisasjonen, partssamarbeid og økt medlemstall. Dette har involvert felles samlinger der regionsledere og tillitsvalgte har utarbeidet forslag for systematisk å forbedre disse områdene i sine respektive organisasjoner.

SERBIA: Utdanningsforbundet og ETUCE samarbeidet 2021–2022 med TUS³ for å forbedre partssamarbeidet innen utdanningssektoren på lokalt nivå. Tre av TUS sine lokale avdelinger deltok i et pilotprosjekt der de diskuterte og utviklet forslag for å styrke samarbeidet mellom partene i arbeidslivet.

Latin-Amerika:

Samarbeid mellom EI Latin-Amerika, Sveriges Lärare, Canadian Teachers Federation (CTF/FCE)⁴, National Education Association (NEA, USA) og Utdanningsforbundet om tre prosjekter:

PEDAGOGISK BEVEGELSE: Prosjektet skal bidra til å styrke lærerfagforeninger og deres politiske påvirkningsarbeid i egne land. Målet er at lærerorganisasjonene blir sterke og sentrale aktører som utfordrer egne styresmakter, samt bidrar med egen politikk i den utdanningspolitiske debatten. Prosjektet omfatter 35 lærerfagforeninger i 18 land.

KVINNETTVERK: Nettverket er blitt en viktig arena for dialog, opplæring og refleksjon rundt emner knyttet til kjønns- og likestillingsspørsmål i latinamerikanske lærerfagforeninger. Det blir utarbeidet konkrete strategier for å få flere kvinner inn i tillitsvalgtsapparatet og på ledelsesnivå, som i sin tur skal bidra til mer reelt organisasjonsdemokrati. 35 lærerfagforeninger i 18 land deltar i nettverket.

URFOLKSNETTVERK: Prosjektet har som mål å styrke urfolks rett til utdanning, og sikre at deres egenartete behov blir ivarettatt i de nasjonale utdanningssystemene. En viktig komponent er kapasitetsbygging i ulike lærerorganisasjoner, slik at de får mer kunnskap om urfolkssituasjonen i de respektive landene, og utarbeider politikk, strategier og konkrete tiltak for en mer multikulturell og flerspråklig offentlig utdanning. Prosjektet omfatter 14 lærerfagforeninger i 11 land.

Midtøsten:

PALESTINA: Samarbeid mellom Utdanningsforbundet, EI, NEU⁵, NEA og GUPT⁶, som omhandler utviklingsprosjekter, skoleing i fagforeningsarbeid og faglige rettigheter samt likestilling – spesielt for å øke kvinners deltakelse i organisasjonene. Medlemmer og tillitsvalgte fra GUWKPS⁷ og PFUPE⁸ er også invitert til å delta i skoleingene. Dette er det første fellesprosjektet hvor alle de tre EI organisasjonene i Palestina deltar.

Asia:

I Asia støtter Utdanningsforbundet tre prosjekter:

INDONESIA: Et samarbeid med PGRI⁹, hvor også AEU¹⁰, JIU¹¹ og Sveriges Lärare deltar. Prosjektet har fem hovedpilarer; medlemsregister, kontingent, ledelse og kapasitetsutvikling, likestilling og påvirkningsarbeid. Målsettingen er at PGRI skal være økonomisk og politisk uavhengig, styrke medlemsbasen og interne demokratiske strukturer og prosesser, styrke sin posisjon og mulighet til å påvirke utdanningspolitiske prosesser og læreres lønns- og arbeidsvilkår.

UTDANNING FOR BÆREKRAFT (EDUCATORS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT):

Dette er et nytt regionalt prosjekt. Målsettingen er å bidra til at EIs medlemmer bedre kan arbeide for en rettferdig bærekraftig omstilling som profesjonsorganisasjoner og fagforeninger.

KAMBODSJA: Nytt prosjekt i oppstartsfasen.

Utdanningsforbundet samarbeider med CITA¹² og NEAD¹³. Målet er å øke antall medlemmer og sikre bedre økonomisk uavhengighet. Videre blir det arbeidet for at organisasjonene utvikler strategier for å øke sin innflytelse på landets utdanningspolitikk.

Afrika:

KVINNETTVERK: African Women in Education Network (AWEN), består av 95 organisasjoner i 42 land. De overordnede målene til AWEN er å fremme likestilling i fagforeningene og å oppnå kvalitetsutdanning for alle. I tillegg til Utdanningsforbundet er nettverket støttet av EI Afrika, CTF/FCE og Sveriges Lärare.

Kilder

- Education International (2011): [EI Policy document on development cooperation](#)
- Konstant et. al. (2022): [Women's Participation and Leadership in Education Unions: Investigating Barriers and Identifying Solutions](#)
- ITUC (2023): [Global Rights Index](#)
- Utdanningsforbundet (2021): [Prinsipper for vårt arbeid internasjonalt](#)
- Utdanningsforbundet (2020): [Utdanningsforbundets utviklingsprosjekter med andre lærerfagforeninger. Ressurshfte 4/2020](#)
- Utdanningsforbundet (2024): [Vi utdanner Norge](#)

Noter – forkortelser

- ¹ SPASH-ITUEA: Independent Trade Union of Education of Albania
- ² FSASH: Trade Union Federation of Education and Science of Albania
- ³ TUS: Teachers Union of Serbia
- ⁴ CTF/FCE: Canadian Teachers Association / Fédération canadienne des enseignantes et des enseignants
- ⁵ NEU: National Education Union, Storbritannia
- ⁶ GUPT: General Union of Palestinian Teachers
- ⁷ GUWKPS: General Union of Workers in Kindergarten and Private Schools
- ⁸ PFUPE: Palestinian Federation of Unions of University Professors and Employee
- ⁹ PGRI: Persatuan Guru Republik Indonesia
- ¹⁰ AEU: Australian Educators Union
- ¹¹ JIU: Japan Teachers' Union
- ¹² CITA: Cambodia Independent Teachers Association
- ¹³ NEAD: National Educators for Democracy